

Obrazac SP2

UNIVERZITET U SARAJEVU – KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET
OPIS predmeta

Šifra predmeta: PKN-03	Naziv predmeta: PATROLOGIJA II		
Ciklus: Integrirani	Godina: III.	Semestar: Ljetni	Broj ECTS kredita: 3
Status: OBVEZNI		Ukupan broj sati: 30	
Sudionici u nastavi	Nastavnici i suradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduvjet za upis:	Položen kolegij „Uvod u misterij Krista i povijest spasenja”		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Poznavanje osnovnih razvojnih razdoblja povijesti Crkve (Zlatno razdoblje patristike: od Niceje do Kalcedona (325.–451.), te razdoblje opadanja starokršćanske književnosti i završetak patrističkog vremena [451.–636./749./826.]). Vrednovanje značenja pojedinih autora u konkretnom povijesnom kontekstu.		
Tematske jedinice:	<p>I. PROCVAT STAROKRŠĆANSKE MISLI: Povijesni kontekst nakon „Konstantinovskog obrata“; Početci kršćanskog monaštva; Liturgija IV. stoljeća; Katekumenat; Dogmatski sporovi i kršćanske škole; Poganstvo u IV. stoljeću – od progonitelja do progonjenih (1)</p> <p>II. KONSTANTINOVSKO I POST-KONSTANTINOVSKO DOBA: Povijesni kontekst nastanka hereza; -Trinitarne hereze: Arijanizam i arijanska kriza; Nicejski koncil (325.); Nicejski simbol; Između Niceje i Carigrada (381.); Makedonijanizam – nastanak pneumatologije; Prvi Carigradski koncil (381.) i razvoj trinitarne teologije (2); - Kapadočani: kraj trinitarnih kontroverzija (Bazilije Veliki, Grgur Nazijanski, Grgur Nisenski); Nicejsko-carigradski simbol (2) - Ostale hereze: Maniheizam, Donatizam, Priscilijanstvo, Origenizam (Origenistička kontroverzija, Evagrije Pontski); Origenizam u VI. stoljeću (2)</p> <p>III. TEOLOŠKA MISAO IZMEĐU IV. I V. STOLJEĆA - Istočni pisci: Palestinci (Euzebije Cezarejski, Ćiril Jeruzalemski, Epifanije Salaminski); Aleksandrinci (Atanazije Veliki, Didim Slijepac, Ćiril Aleksandrijski); Antiohijci (Diodor iz Tarza, Teodor iz Mopsuestije, Ivan Zlatousti, Nestorije, Teodoret Cirski, Proklo Carigradski); Sirijci: Efrem Sirski (6); - Zapadni pisci: Hilarije iz Poitiersa; Ambrozije Milanski; Euzebije Jeronim Stridonski; Augustin Hiponski (Antropološke hereze: Pelagijanizam i Semi-pelagijanizam) (6); - Razvoj kristoloških rasprava V. stoljeća: Apolinarizam; Kristološke hereze V. stoljeća: Nestorijanizam i Monofizitizam; Kalcedonski koncil (451.) (3)</p>		

	<p>IV. POST-AUGUSTINOVSKO I POST-KALCEDONSKO RAZDOBLJE:</p> <ul style="list-style-type: none">- Pogled na kršćanski Zapad: Obraćanje barbarskih naroda (Iberski poluotok između Bizantinaca i Vizigota; Grgur Veliki; 1.3. Regnum Francorum; Nastanak pitanja Filioque) (1)- Pogled na kršćanski Istok: Monofizitska i kalcedonska kristologija (2) <p>V. TEOLOGIJA OD VI. DO VIII. STOLJEĆA:</p> <ul style="list-style-type: none">- Promjena carske religijske politike: Drugi carigradski koncil (553.); Neokalcedonizam i Leoncije Jeruzalemski (2);- Kristološke kontroverzije VII. stoljeća: Monoenergizam i Monoteletizam; Maksim Ispovjedalac; Sofronije Jeruzalemski (2);- Ikonoklastičke borbe: Ivan Damaščanski i konac patrističkog vremena (1)
Ishodi učenja:	<p>Znanje, vještine i kompetencije: Nakon uspješno završenog predmeta student će moći:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Protumačiti odnos ranog kršćanstva i poganske religioznosti i krivovjerja, rano kršćansko evangelizacijsko i apologetsko djelovanje.2. Protumačiti glavne teološke poteškoće i probleme, a napose one koje se tiču nauka o Trojstvu i kristologiji. Takvu vještinu će steći upoznavajući iskustvo najvećih kršćanskih teologa prve Crkve.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja i samostalni zadaci
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Pohađanje nastave (0,5); Referat (0,5); usmeni ispit (2);
Literatura:	<p>Obvezna:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Juraj PAVIĆ – Tomislav Z. TENŠEK, <i>Patrologija</i> (KS: Zagreb 1993.);2. Tomislav-Janko ŠAGI-BUNIĆ, <i>Izazov starih</i> (Zagreb, 1972.) <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Tomislav-Janko ŠAGI-BUNIĆ, <i>Kristologija Prokla Carigradskog</i> (KS: Zagreb, 2009.);2. Andrea FILIĆ, <i>Efeška kristološka kontroverzija. Prema djelima T. J. Šagi-Bunića – od raskola (431.) do sjedinjenja (433.)</i>, (KS: Zagreb, 2015.);3. Marijan MANDAC, <i>Sveti Jeronim Dalmatinac</i> (Služba Božja: Makarska, 1995);4. Marijan MANDAC, <i>Sveti Augustin. Život i djelo</i> (KS: Zagreb, 2019.);5. Ivon ĆUK, <i>Zvijezde koje ne zalaze</i> (Zagreb, 2002.);

Obrazac SP2

UNIVERZITET U SARAJEVU – KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET
OPIS predmeta

6. Papa BENEDIKT XVI., *Crkveni oci. Od Klementa Rimskog do Augustina* (Verbum: Split, 2011.);
7. Johannes QUASTEN, *Patrologia* (I.-V.), (Torino 1983.);
8. W. H. C. FREND, *The Rise of the Monophysite Movement* (Cambridge: 1972.)
9. - Carlo dell'OSSO, *Introduzione alla teologia dei Padri* (Verona, 2016.)